

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון ססב ♦ שנה ז ♦ אבות ה

עשב"ק בלק ♦ י תמוז ה'תשעט

דברי אלוקים חיים
מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

דברות קודש
מרוך רבינו עט"ר שליט"א

וירא בלק בן ציפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי, ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל.

הנה המפרשים דיקדקו במקראי קודש הללו ונדבר קצת מעצם שם הפרשה שנקראת פרשת "בלק" שהוא על שם רשע כבלק וקימ"ל בגמרא יומא (לח) הלא מסקינן בשמייהו משום דכתיב ושם רשעים ירקב, ואם כן איך נקראת פרשה בתורה על שם רשע, ובאמת הקושיה זו הוא גם על פרשת קרח, שהוא על שם קרח, וביותר תמה והקשה החתם סופר, איך קרא אביו של קרח שם בנו כך, שהוא שם של אחד מאלופי עשיו, הנזכרים בתורה בפרשת וישלח (לו, טז)

והנה החיד"א בספרו יוסף אומץ (סימן יא) כתב דכשם שמותר להזכיר שם עכו"ם הכתובה בתורה (סנהדרין סג) כך מותר להסיק בשמייהו דרשעים שנזכרו בתורה, ולפי זה ניחא שאפשר לקרוא הפרשה זו ע"ש בלק וגם ע"ש קרח, ותורץ ג"כ התמיה של החת"ס.

ולפי ענ"ד נראה לומר דהרי אמרו חז"ל ברא מזכה אבא ולכן שפיר הדבר בקרח ובלק דהלא מקורח יצא שמואל הנביא ששקול כנגד משה ואהרן וכן כ"ד משמרות עמדו מבני בניו וכולם מתנבאים ברוח הקודש וכמו שכתב רש"י בפרשת קרח, וכן מבלק יצא רות שיצא ממנה דוד המלך וכל מלכי בית יהודה והמלך המשיח שעליו אנו מצפים גם כן ייצא מזרעו של דוד, וכמ"ש הרמב"ם בסוף הלכות מלכים, וכל זה בזכות שהקריב בלק, מ"ב קרבנות להקב"ה, ולכן אין קושיה איך קרינן שם פרשה ע"ש קרח וע"ש בלק, מכיון שדורות שיצאו מהם כיפרו על עון האבות.

ובאמת כל השמות של פרשיות התורה לא נתבאר למה ומדוע נקראו כך וגם זה פלא שאין שום פרשה שנקרא ע"ש האבות הק' אברהם יצחק ויעקב וגם לא על שם השבטים הקודשים ולא ע"ש משה ואהרן, אולם כל התורה נקראת תורת משה וכמו שכתוב "זכרו תורת משה עבדו וגו'".

אבל ע"ש נח נקרא פרשה ועל שרה אמינו נקראת הפרשה חיי שרה, וכל זה למה ומדוע לא נתבאר ולא ראינו מי שיסביר זאת, זה שלא ראינו אינה ראייה וצ"ע.

ומכיון שהזכרנו שרות יצאה מבלק, נביא את מאמר חז"ל (במסכת סוטה מז) שאיתא: אמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות ואע"פ שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, שבשכר ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק מלך מואב זכה ויצתה ממנו רות שיצא ממנו שלמה שכתוב ביה אלף עלות ועלה שלמה, ואמר רבי יוסי בן חוני רות בתו של עגלון בנו של בלק היתה ויצא ממנה דוד ושלמה שהרבו קרבנות.

והנה המהרש"א (במסכת הוריות דף י) הקשה איך קיבל שכר בלק בשביל שבביל הקרבת כל אל הקרבנות שהקריב, הלא בלק בא לקפח לאחרים ובזה שהקריב קרבנות בא בהם לקלל את ישראל ובזה איתא בתוס' שעל זה אמרו חז"ל שנוח לו שלא נברא, מכיון שבא בעסק התורה ומצות לקפח לאחרים, ותירץ המהרש"א שהוא לא בא לקלל את ישראל רק מפני יראת עצמו.

ויפתח ה' את פי האתון (כב, כח) צריך להבין: מהו הטעם שעשה הקב"ה נס גדול לשנות סדרי בראשית בשביל רשע זה.

ה"כלי יקר" כתב: שרצה הקב"ה להראות לו כי דומה הוא לחמור שאין מטבעו לדבר ולכבודן של ישראל פתח ה' את פיו, כך בלעם רק לפי שעה פתח ה' את פיו ונבואה לכבודן של ישראל, וכדי שלא יאמרו האומות אילו היו לנו נביאים היינו חוזרים למוטב, אבל מצד עצמו אינו טוב מחמור.

ובספר "מליץ יושר" כתב: שבלעם התגאה במה שיש לו נבואה, רצה הקב"ה להראות לו החמור מדבר ונשאר חמור, כך מה שזכית לנבואה לא מעלה אותך בדרגה ותשאר רשע.

והרמב"ן מבאר שטעמו של הנס היה להזהיר את בלעם שלא ילך אחר נחש וקסם ולא יקלל את ישראל. כשם שהקב"ה פותח את פי הנאלמים, כך בכוחו לאלם את פיהם של מדברים, או לשים בפיהם דברים אחרים, שידברו כרצונו.

והרה"ק מקאמרנא צ"ל מבאר שבא לומר שכשם שהאתון אינה בכלל 'מדבר', אלא שהקב"ה גזר עליה שתפתח את פיה, כך גם בלעם, אף שהתנבא דברים נשגבים על אחרית הימים, אין זה מכוחו ובזכותו אלא בדרך נס ופלא.

ולא ראה עמל בישראל (כג, כא)

ביאר ה"אור החיים" הקדוש: כי הבחין בלעם במעלתם של ישראל, שאע"פ שיגיעים הם בתורה אינם חשים בעייפות וטורח. (זה לשונו: הצדיקים הגם שעושים מצוות וכל עסקם בתורה אינם מרגישים שיש להם עמל, אלא אדרבה כאדם המרוויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה). בעניין זה ידוע משלו של המגיד מדובנא (בביאור הפסוק "ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל" ישעיה מג) משל לסוחר שבא ממדינת הים, בהגיעו לנמל ביקש מאחד הסבלים שעבדו שם שיעלה לאוניה ויביא את חבילותיו לביתו, כאשר הגיע הסבל לבית הסוחר מזיע ומתנשף וביקש את שכרו אמר לו הסוחר החבילות שהבאת אינן שלי, שאלו הסבל וכי מנין לך זאת הרי לא ראית כלל את החבילות שהבאת? השיב לו הסוחר: חבילותי הן חבילות קטנות של יהלומים ואילו הבאת אותן בוודאי לא היית מזיע ומתנשף כל כך, מאחר שראיתי עד כמה התעייפת הבנתי שבוודאי לא את הסחורה שלי הבאת. כך אמר הקב"ה "ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל" כלומר מהיכן ידעתי כי לא קראת בשמי (דהיינו שלא עבדת את עבודתי-עבודת ה')? על ידי שראיתך עיף ויגע, כאשר העוסקים בתורה ובמצוות אין סיבה להרגשה עמל וטורח אלא אדרבה אושר ושמחה.

כן מפרש רבינו האור החיים הקדוש, 'ולא ראה עמל בישראל', זה לשון קדושו: 'נתכוון לומר שהצדיקים הגם שעושים מצוות וכל עסקם בתורה אינם מרגישים שיש להם עמל, אלא אדרבה כאדם המרוויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה. ובפרשת יתרו כתב: 'אין ממדת הצדיקים להקל מעליהם המצוות הגם כי ייעף וכי יגע, 'כי אדם לעמל יולד' בעמלה של מצוה."

בשיעור ליל שישי באור החיים הק'

וכמו שכתוב וירא בלק וכו' ויגר מואב מפני בני ישראל, זה הו' כמו שעוסק בתורה ובמצות, כדי לקנות לו שם טוב לעצמו, וע"ז נאמר שמתוך שלא לשמה בא לשמה, וכמו כן אצל בלק שהקריב קרבנות לה' הו' כמו מי שרצה לקנות שם לעצמו, דהיינו שהביא קרבנות שלא לשמה רק בשביל לקנות לו שם, ולכן זכה שבא לשמה שזרעו שיצא ממנו דהיינו דוד ושלמה הקריבו קרבנות אך ורק לשמה ע"ש.

חזינו מכאן גודל המעלה של עיסוק בתורה ובמצוות אף שלא לשמה, שגם בלק זכה למה שזכה אף שכוונתו היה להביא לקללת ישראל, מ"מ שבא לו זה מתוך יראה והוא רצה להיות בשם טוב ולכן הקריב הקרבנות, ומתוך כך זכה מה שלא זכה אף אדם לגדולה של מלכות דוד ושלמה ואף מלך המשיח יצא מדוד ושלמה, זה מפליא ביותר, ולכן יש לנו להתבונן בזה גודל החשיבות של קיום התורה ומצוות, ואנו הלא עם ה' אנחנו, ומזרע אברהם יצחק ויעקב ואם כן אפשר לזכות למעלות גדולות אף בעולם הזה וכ"ש לעתיד לבוא ששכר מצוות הוא אז דווקא, וכמ"ש חז"ל ששכר מצוות בהאי עלמא ליכא, וכתב הרמב"ם ששכר שכתוב בתורה למי שמקיים מצוות התורה הוא לא השכר העיקרי, אלא שזה בא רק ליתן ריווח והצלה שיוכלו לקיים התורה בשלווה ובנחת ולזכות על ידי זה לשכר של עולם הבא, ע"ש בדה"ק.

וכל זה הוא להבנת פשטות הדברים, איך זכה בלק שיצא ממנו רות ודוד ושלמה וכל מלכות יהודה עד להגואל צדק שייצא מחלציו שהוא מלך המשיח שבא מדוד ושלמה, אבל באמת יש בדברים האלו ענין של סוד ופנימיות דהנה אם נתבונן בתורה הק' על מה שאירע ליהודה שממנו יצא דבר, ונראה מה שאירע לבנות לוט שמהם יצא מלך המשיח, דהיינו שרות היתה מואבית, ואשתו של שלמה המלך היתה עמונית שילדה את רחבעם מלך יהודה ששמה היתה נעמה העמונית, נמצא שכל מלכות בית דוד יוצא מעמון ומואב, שהם היו בני לוט בן אחיו של אברהם אבינו, וכתבו בספרים הק' שלכן אברהם לקחו עימו בכל מקום וגם הצילו מנימרוד והמלכים ששבו את לוט, זה הכל שראה בנבואה שיש בו ענין של הקמת בית דוד לישראל.

והדבר צריך בירור, ונודה מה שהאריכו הספרים הק' בענין זה ובפרט באור החיים הק' בספרו על התורה שמאריך בכמה מקומות שכותב להסביר זה באמרו שיש בזה חשבון שמים, שנפלו ניצוצות של קדושה מחטאו של אדם הראשון ונתפזרו בין הקליפות, ויש צורך בדבר להוציא אותם ולהחזירם אל הקדושה.

וגם כתבו הספה"ק עוד דברים בזה, למה היתה כך תולדות בית דוד וגם מעשה של בת שבע, שזמה יצא שלמה המלך שישב על כסא ה' ומלך בעליונים ותחתונים, זה היתה מסיבה שלא יהיה קטרוג על זה ולכן סיבב הקב"ה בדברים שנראים לכאורה כמו עבירה וכו' ומזה יצא הקדושה מהקליפות וחיצונים וחזרו לקדושה.

ולכן גם אצל בלק היתה זאת שבתו היה רות שנתגירה, וממנה יצא כל מלכות בית דוד ומלך המשיח, ובזה יש להבין גם ענין של קרח שממנו יצא שמואל הנביא וכ"ד משמרות כהונה, והכל מסיבה זו להסתיר את כל שלא יהיה קטרוג ע"ז ויוכלו הנשמות הק' להוולד ולהיכנס אל הקדושה.

זה משל למי שרוצה להעביר את המכס בדבר חשוב עד מאוד שאי אפשר להעבירו, הוא מעטהו בבלויים של בגדים ישנים ואין מי שיכירו שבפנים יש האוצר החשוב, והמוכס חושב שמעביר סתם דבר פשוט ביותר והמשל מובן מאליו.

ולכן אפשר לומר מש"כ הפסוק וירא בלק בן ציפור את אשר עשה ישראל לאמורי, כלומר שראה ברוחו שיש בו ניצוץ הק' שזמה יהיה "האמורי" "לישראל" כלומר שיצא ממנו ישראל והוא עצמו הוא האמורי כלומר שממנו יצא זאת, ולכן יצא למנוע זאת וביקש לבלעם שיקלל את ישראל, שלא יהיה תקומה לישראל ח"ו, ולא יצא ממנו הניצוץ הק' ונדע דברי קודשו של האור החיים הק' שהרע שונא מאוד את הטוב ולא יכול לסבול אפילו את בניו, אם הם נעשו צדיקים וכמו אצל לבן שרצה להרוג את בנותיו ונכדיו ע"כ.

והיות שמתקרבם הימים להילולת הרה"ק בעל האור החיים הק' זיע"א, נביא עוד כמה דברים מדב"ק בספרו הנ"ל בפרשתינו פרשת בלק, בדברי בלעם שאמר תמות נפשי מות ישרים וגו', הנה

כתב ענין נפלא שגם לבלעם הרשע יהיה לו תקנה ונתקן באחריתו, וכתב שבלעם רצה שביום המיתה ייטב דרכיו ממעשיו הרעים ותועבותיו ונתאווה שבשעת מיתה ישוב ויהיה ישר כישרים שבאומות, אבל לא שאל הרשע שימות כמיתת הצדיקים שבישראל, כי הוא מן הנמנע שיגיע להשגה זו, ובמה שאמר בלעם על עצמו תמות נפשי מות ישרים, זה דיבר ברוח הקודש וכוונה בזה שביקש שיהרגוהו ישראל וגם אמר ותהי אחריתי כמוהו, דהיינו משום שאין לך קליפה בעולם שאין בה ניצוץ מהקדושה, זה המחיה אותה, ואם כן גם בבלעם היתה בו ניצוץ הק' וביקש שיהרגוהו ישראל וע"ז זה מתברר הניצוץ הטוב שבו ויכול להדבק באותו איש ישראל שהרגו לבלעם ויהיה לבלעם בזה תיקון, שהניצוץ הק' שבו ידבק בישראל וגם המקובלים כתבו כי נפשו של בלעם באה בגלגול בחמורו של פנחס בן יאיר זה יורה שנתקן באחריתו, והגם שמת ע"י ישראל היה הניצוץ שבו משוקץ והוצרך להתלבן בגלגולים שונים עד שבא לאתנו של רבי פנחס בן יאיר, ומשם עלה למקומה הראשון ע"כ תו"ל הק'.

ודברים הם נפלאים ביותר שגם אדם רשע כבלעם, מ"מ היתה לו תיקון לבסוף ונתקן, זה לימוד לנו שאנו בני ק-ל חי מעם ישראל הק' שבהם בחר השם יתברך להיות עם קדוש, ולכן אין מקום להיכנס ליאוש ח"ו לומר כאשר אבדתי אבדתי אלא להתחזק ביותר ולתקן את עצמינו בחיים חיותינו ע"י תשובה ומעשים טובים וביותר ע"י לימוד התורה הק' כקדושה וטהרה, ובאמת מי שזוכה להרגיש טעם בתורה ובמצוות כבר לא חסר לו מאומה ויתקיים בו מש"כ עולמך בחיך תראה, שאין לך תענוג היותר גדול מזה כלל.

וכמ"ש"כ האור החיים הק' בפרשה זו על הפסוק "ולא ראה עמל בישראל" שנתכוין לומר שהצדיקים הגם שעושים מצוות וכל עסקם בתורה הק', מ"מ אינם מרגישים שיש להם עמל, אלא אדרבה כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה, כי כשהצדיקים עוסקים בתורה ומתמידים בה, אין להם עמל בעסק התורה, שאדרבה היא נותנת לו גבורה, והצדיקים שכל ציפופם עושים בו נחת רוח לה' ואינם מייגעים אותו יתברך כביכול, והם אינם בכלל שכתוב עליהם, "הוגעתם את ה' בעריכם" (מלאכי ב, ז) אלא בהם נאמר "ולא ראה עמל בישראל", וכל זה הוא משום שה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו. (וכן כתב גם בדברי חיים פר' בחוקתי ע"ש)

ולסיום נביא את דברי קודשו של הרמב"ם שמביא בהלכות מלכים (פרק יא) את דברי בלעם בפרשה זו בענין מלך המשיח וכתב בזה"ל: המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות בית דוד ליושנה לממשלה הראשונה ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל וכו', וכל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו שהרי התורה העידה עליו שנאמר ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמיך ושב וקבצך וכו', ואלו הדברים שנאמרו על ידי כל הנביאים ואף בפרשת בלעם נאמר ושם ניבא בשני המשיחים, במשיח הראשון שהוא דוד שהושיע את ישראל מיד צריהם ובמשיח האחרון שעומד מבניו שמושיע את ישראל באחרונה, וגם הוא אומר "אראינו ולא עתה" זה דוד "אשורינו ולא קרוב" זה מלך המשיח, "דרך כוכב מיעקב" זה דוד "וקם שבת מישראל" זה מלך המשיח "ומחץ פאתי מבאר" זה דוד וכן הוא אומר וכתבו אצל דוד "ויך את מואב וימדדס בחבל" וקרקר כל בני שת זה מלך המשיח שנאמר בו "ומשלו מים עד ים" והיה אדום ירשה זה דוד שנאמר ותהי אדום לדוד לעבדים, והיה ירשה זה מלך המשיח שנאמר בו "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר שעיר".

ומסיים הרמב"ם באלו הפרקים את ספרו הגדול "משנה תורה" ובסוף הפרק כתב: שבאותו הזמן של מלך המשיח לא יהיה לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות, משום שהטובה תהיה מושפעת הרבה וכל המעדנים יהיו מצוין כעפר, ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כפי רוח האדם, שנאמר "כי מלאה דעת את ה' כמים לים מכסים" ע"כ לשונו הק'.

ויהי רצון שנזכה לכל זה והימים האלו של חודש תמוז והחודש אב הבעל"ט, יתהפכו לימים טובים ושמחים בבנין ציון וירושלים ברחמים גדולים ובחסדים מגולים ונזכה לקבל פני משיח צדקינו בשמה ובטוב לב בקרוב ממש ברחמים גדולים אמן ואמן.

פניני חיים

זל מים מדליו חרעו במים רבים (במדבר כד ז)

ויש לפרש כי מים רמזו על התורה הק', ואמרו חז"ל (נדרים פא ע"א) היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה וכן אמרו תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי וכו'. זהו שאמר זל מים, דהיינו שתהיה התורה שנמשלה למים, דייקא מדליו, ר"ל העניים ודלים, ובזה האופן חרעו במים רבים שתורתו מתברכת ומתרבה יותר ויותר.

(חוקי חיים)

הנה העם היוצא ממצרים ויכס את עין הארץ (כב, יא).

מצרים רומז לקליפת וערות הארץ, "הנה עם יצא ממצרים" אם רוצים לצאת מקליפת מצרים, העצה לכך "ויכס את עין הארץ" לכסות את העיניים, כי הפגם בעיניים מביא את עצמו לארציו"ת וחומריות, והמשמר את העיניים מביא את עצמו לקדושת המוח ולקדושת רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו.

(ישועות משה)

ויפתח ה' את פי האתון (כב, כח)

מפני מה חולה ה' נס כזה גדול ועל טבעי, שהאתון פתחה את פיה ודברה? הקדוש ברוך הוא רצה שבלעם יברך את ישראל במקום לקלל, כדי שאומות העולם יראו שאפילו הנביא שלהם מספר בשבחם של עם ישראל, ומברך אותם, ואז תפול עליהם אימתה ופחד. אולם הגויים שהכירו את בלעם, וידעו שהוא חובב ממון, ואמרו לעצמם: "אולי בלעם מברך את עם ישראל, משום שהם הבטיחו לו שכר על כך", ולכן לא נגרם בכך קדוש השם, והגויים לא הכירו בזה שרצון ה' הוא זה שהפך את פיו של בלעם מקללה לברכה, ולא מרצונו בך. על כן היה צורך בנס נוסף, על טבעי, שיראו אומות העולם שיד ה' בדבר, משום כך פתח ה' את פי האתון, והבינו שאף ברכתו של בלעם הייתה משמים, ולא בגלל שעם ישראל שחדו אותו בממון.

(משך חכמה)

הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב (כג, ט)

"ל עפ"י הידוע שאף בעת שישראל אינם במדרגה גדולה הראוי להם, עכ"ז השי"ת ברוב רחמיו מעריכם נגד האומה"ע שעכ"פ טובים המה יותר מן האומה"ע, אבל באמת ראוי להיות כל ישראל כולם כולם בשלימות גדולה בקיום התורה ובמצות עד שיהי' מצד עצמם ראויים ולא יצטרכו להעריכם נגד האומות. זהו הן עם לבדד ישכון, היינו שעם ד' אלה טובים הם כל אחד ואחד מצד עצמו. ובגוים לא יתחשב, היינו שאין מן הצורך להעריכם ולהחשיבם כנגד האומות שעכ"פ טובים המה מהם אלא הם לבדם מצד עצמם טובים המה וישרים בלבותם.

(צבי לצדיק עה"ת פר' בלק)

מי מנה עפר יעקב (כג, י)

מובא מהחפץ חיים שבלק ביקש מבלעם תספור היהודים וכך יהיה בהם נגף, אמר לו בלעם והלא אצל היהודים הם צדיקים, וצדיקים במיתתם קרויים חיים, ואם כן אני צריך לספור גם ה'שוכני עפר' ואיך אני יכול "מי מנה עפר יעקב".

נאם בלעם בנו בער ונאם הגבר שתום העין (כד, ג)

הקב"ה קורא לכל איש ומרמז לו בכמה רמזים, ומשגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים אפילו על עוברי עבירה, כמאמר התנא (ברכות כט, ב) אפילו בשעה שהם עוברים על דברי תורה יהיו כל צרכיהם לפניך, ועל זה נסתם עינו של בלעם, לפי שאמר מי שהוא טהור ומשרתיו טהורין וקדושיין, יסתכל בדברים הללו (נדה לא, א) והקדוש ברוך הוא מתלבש גם בעוברי עבירה שלא ישתקעו בטומאות התהום ורואה להם תקנה, זה הרגש שיש לכל בעל עבירה כאילו אדם משגיח עליו, ואם יש לו דעת שהוא חרדת אלקים אז יכול להנצל מהעבירה, זה הסוד (ברכות כח, ב) שאמר ר' יוחנן בן זכאי שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם, זה מהסתרות אלקינו ברוך הוא וברוך שמו.

(שומר אמונים מאמר השגח"פ ספכ"ז)

עובדות חיים

חטאתי כי לא ידעתי. (כ"ב. ל"ד)

הרה"ק רבי חיים מצאנז ז"ע, שאל רב אחד מדוע אין הוא מתעניין בגורלו המר של יהודי מתושבי עירו, ענה לו הרב ואמר: לא ידעתי כלל על מצבו הרע, נזף בו ר' חיים ואמר לו: אצל בלעם נאמר: "חטאתי כי לא ידעתי" ולכאורה קשה אם לא ידע במה חטא? משמע, שאי הידיעה היא עצמה חטא, רב צריך לדעת על כל עוול וקיפוח, על כל צער ומצוק, הוא צריך להרגיש דברים מעין אלה, ואם אין הוא יודע וגם אינו מרגיש, הרי הוא חוטא.

לא איש אל יכזב

איש חסיד אחד בא לפני הרה"ק מהוסיאטין ז"ע והרה"ק דיבר עמו מגדולת וקדושת החתם סופר ובקדושת רבו ר' נתן אדלער, ועד כמה גדלה היתה אצל החת"ס הערצה לרבו, יש לראות מתוך הספדו שהספיד אותו: ואמר כוונת הכתוב "והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה ויעש" דידוע דברי חז"ל (שבת ס"ג.ג) הקב"ה גוזר גזירה והצדיק מבטלה, אם כן, כל עוד יש צדיק בעולם, אף אם חלילה הקב"ה יגזור עלינו גזירות, יש לקוות שהצדיק יבטלם, אבל "והוא באחד" כאשר הקב"ה הוא באחד, שעל ידי מות צדיק הדור נשאר השי"ת יחיד – "מי ישיבנו" מי יבטל כעת גזירת הבורא מעל עמו ישראל, הרה"ק שתק לכמה רגעים, אח"כ אמר: יוצא שאם אין צדיק אז חלילה אין תקוה לביטול גזירותיו ית', אבל זקני הק' מרזו"ן אמר עוד יותר, שפי' את הפסוק "לא איש אל יכזב" אם אין אדם שיביא לך שהקב"ה יבטל דבריו, "ובן אדם ויתנחם" שאין גדול הדור שישפיע שה' יתנחם ממחשבתו לעשות רעה לעמו, אז "והוא" השי"ת בכבודו ובעצמו, "אמר" אע"פ שאמר, "ולא יעשה" אינו עושה, "ודיבר" אף שדיבר, מ"מ "ולא יקימנה" יבטל את גזירותיו.

לא הביט און ביעקב" (כג, כא)

בילקוט מאיש לרעהו מובא, באחת משיחותיו של הרבי הרי"צ מליובאוויטש ז"ע הוא סיפר: שכשהייתי ילד בן ארבע שנים, שאלתי את אבי, האדמו"ר הרשב"ב ז"ע, למה נברא האדם בשתי עיניים ובפה אחד וחוטם אחד? שאלני אבא: האם יודע אתה אל"ף ב"ת? השבתי הן, והוא שאל שוב: האם יודע אתה שיש ש"ן ויש ס"ן ומה החילוק שביניהן? והשבתי לו בשי"ן הנקודה היא בצד ימין ובס"ן בצד שמאל. אז אמר לי אבא: לכך צריך שתי עיניים; כי ישנם דברים שצריך להביט עליהם בעין הימנית ויש דברים שצריך לראותם בעין השמאלית – על יהודי צריכים להביט תמיד בעין הימנית, ואילו על סוכרייה וצעצוע בעין השמאלית. מאותה שעה, סיים הרבי, החדרתי לעצמי כלל – שעל כל יהודי, יהיה מי שיהיה, צריך להביט עליו תמיד רק בעין יפה. (סיפורי חסידים)

ממנהגי הגה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף זצוק"ל

לרגל יומא דהילולא - ט"ו תמוז -

בהכנסת ספר תורה, [לפני שיוצאים לרחוב לרקוד עם הספר התורה], כשגומרים לכתוב הספר תורה, ועושים הגבהה, אז גוללים הספר תורה בפרשת נשא, במקום שכתוב ברכת כהנים, וככה עושים הגבהה כשפתוח במקום ברכת כהנים, עכ"ל.

(הגה"ח רבי חיים יוסף טייטלבוים שליט"א שהיה עד נוכח לכך). עדי קידושין ועדי כתובה, היה מהדר לחפש עדים שיש להם שמות שמרמז לברכות והצלחה, כגון שקוראים להם: שלום, שלמה, חיים, שמחה, ברוך, וכדומה, ואמר שככה ישפיעו העדים על החתן וכלה, שפע של ברכה והצלחה. (הגה"ח משב"ק רבי זלמן חיים הומינר שליט"א)

- ליקוט וערך המו"צ הגר"ג רבינוביץ שליט"א -

נעימות החיים

ראה את בחורי הישיבה והצר בצרתם, חפץ היה בכל מאודו לעשות משהו כדי לרומם את קרנם, כדי לכוונם בדרך העולה בית אל. בפעם הבאה שנסע רבי חיים לווינא, שטח כבדרך אגב בין השיטין את תוכניתו הישנה לייסוד ישיבה. להפתעתו הרבה הגר"א היה נחרץ: בוודאי! זהו דבר נחוץ וחשוב ביותר! שאל רבי חיים: רבי, מאי שנא? מדוע בפעם הקודמת שבאתי במיוחד בשביל הישיבה והסברתי בהתלהבות על התוכניות, הרבי העביר נושא ולא התייחס. אולם כעת, כשלא הגעתי דווקא עבור זה, אני מקבל ברכת הדרך וגיבוי מלא? ענהו הגאון מווינא: היא הנותנת. בפעם הראשונה הגעת וחששתי שברוב רצונך להעמיד ישיבה ולראות את דור העתיד, טמונה איזושהי נגיעה עצמית. כזו שיש לה טובת הנאה שלך בין השיטין. אולם כעת כשאתה מדבר מתוך כאב ולשם שמים לגמרי – הרי שאין שום חשש וצריך אתה לפעול למען התורה בכל הכוח

יש שביארו את סירובו של הקב"ה בפעם הראשונה לבלעם, בכך: ייתכן שבלעם הולך לקלל את ישראל מתוך אידיאלוגיה. מתוך רצון שלא יהיה עם אחד נבחר, אלא לכל האומות תהיה דרגה וקרבה שווה אצל הבורא יתברך. לכן הקב"ה סירב לו נחרצות, שכן מי שפועל מתוך אידיאלוגיה – יכול לפעול גם במקום שזה כמעט בלתי אפשרי. אולם כאשר התברר שבלעם בסך הכל רוצה "כסף" ותו לא – "אם לקרוא לך (להנאתך וטובתך, כלשון רש"י) באו האנשים" – שוב אין חשש. תוכל ללכת ולא תצליח להזיק מאומה. והנמשל עבורנו, חד וברור. (במחשבת תחילה)

אם לקרוא לך האנשים" (כב, כ)

השאלה מפורסמת וידועה: מדוע בתחילה לא הסכים הקב"ה לבלעם ללכת עם שרי בלק, באומרו "לא תלך עמהם", ולאחר מכן – בעת שאמר בלעם לשרי מואב שילינו אצלו הלילה וישיב להם דבר בבוקר – אמר לו הקב"ה: "אם לקרוא לך באו האנשים קום לך איתם". מה נשתנה?

בעת שביקש רבי חיים מוואלוז'ין, תלמידו המובהק של הגר"א מווינא, להקים את ישיבת וואלוז'ין, החליט לבצע מהפך שורשי מן הנהוג עד אז בישראל: לא עוד בחורים יושבים מפוזרים בבתי מדרשות ולומדים בחוסר כל, כאשר הם נזקקים לחסדיהם של יהודים טובים, אלא ישיבה שתרכז את טובי ומופלגי המתמידים שמוכנים להקדיש את חייהם ללימוד התורה. הישיבה שיקים, הגה רבי חיים בחזונו, תהיה בית יוצר להעמדת תלמידי חכמים ומורי הוראה, כאלו שיהיו מופת ודוגמה לכל אשר בשם ישראל יכונה, כיצד נראה ומתנהג תלמיד חכם. ראשית לכל נסע רבי חיים לווינא, אל מורו ורבו, הגאון מווינא, רצה לשמוע מהי דעתו על התוכנית החדשה. נכנס בדחילו ורחימו אל רבו ושטח באוזניו בהתלהבות את התוכנית כולה לפרטי פרטים. הגאון ישב והקשיב לכל מילה שהוציא תלמידו המובהק. בסיום הדברים הגאון היטה את השיחה לנושאים אחרים. בסיומו של ביקור גילה רבי חיים שרבו לא הסכים לתוכנית, אך גם לא התנגד לה. אלא שכתלמיד מובהק שאינו זז שום צעד ללא עצת רבו, בוודאי לא בנושא כה גורלי, החליט רבי חיים להימנע לעת עתה. שב לוואלוז'ין והמשיך בלימודו ושיעוריו. אלא שהמצב הטריד אותו והציק לו ביותר. הוא

קול קראלי

מהנעשה ונשמע ♦ שיחות ♦ דרשות ♦ ניגונים
ממרן רבינו הגה"ק זי"ע ויבלט"א מרן רבינו הגה"צ שליט"א

077-2252144

שמעו ותחי נפשכם

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו' תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931-

ובאימייל: 3118494@gmail.com

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק דוד משה זי"ע
בן הרה"ק רבי אליעזר זאב זי"ע
מקרעטשניץ
נלב"ע טו תמוז ומנו"כ ברחובות
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק יצחק צבי משה זי"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק יקותיאל יהודה זי"ע
בן הרה"ק רבי צבי זי"ע
מצאנז קלויזנבורג
נלב"ע טו תמוז ומנו"כ בנתניה
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרבנית בתיה חיה ע"ה
א"ח רביה"ק זי"ע ב' חוקי חיים
בת הרה"ק רבי מרדכי מזוועהיל זצ"ל
נלב"ע י"ח תמוז תש"ע

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכי"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ דוד כהן יהונתן זצ"ל
בן כמיסה ע"ה
נלב"ע ג תמוז
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדמו"ר הרה"צ אביגדור זי"ע
בן אדמו"ר הרה"צ רבי משה זי"ע
ב' אור אביגדור
נלב"ע ב' דר"ח חשון
ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ

האשה הצד' חיה ע"ה
בת הרב חיים ז"ל
פיליפ
נלב"ע ד תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק

רביה"ק אברהם חיים זי"ע
בן רביה"ק רבי אהרן זי"ע
ב' חוקי חיים
נלב"ע ה' אלול
ת. נ. צ. ב. ה.